

“L'Església de Nicaragua continua sent fonamental en la defensa del poble enfront del totalitarisme”

Description

El periodista **Emiliano Chamorro Mendieta** (Nandaime, 1969) parla pausat. Es prodiga a recordar dates, moments i actors claus per a entendre les [tenses relacions](#) entre el govern de Nicaragua i l'Església catòlica del país des d'abril de 2018, quan una sèrie de manifestacions a favor d'una democratització del país que van ser reprimides violentament, causant —segons la Comissió Interamericana de Drets Humans, CIDH— almenys 355 víctimes mortals i 100.000 exiliats només a Costa Rica.

En aquesta entrevista, qui va ser redactor durant 26 anys de la secció política i coeditor de l'àrea religiosa del diari nicaragüenc *La Prensa* es mostra **crític amb el silenci que ha mantingut l'encara arquebisbe de Managua**, cardenal Leopoldo Brenes, davant la persecució que ha emprès l'administració del president Daniel Ortega en contra de capellans i bisbes crítics, encara que ofereix el benefici del dubte: “No ha de ser senzill ser membre de la Conferència Episcopal en aquest context tan repressiu”.

Segons l'organització ‘Periodistes i Comunicadors Independents de Nicaragua’ (PCIN), amb seu a Costa Rica, **242 professionals de la informació s'han vist obligats a exiliar-se des de 2018**, enmig d'un context de violació als drets humans generalitzat imperant a Nicaragua. Chamorro complirà aquest abril el seu tercer aniversari com a exiliat als Estats Units. “Encara que el règim ens hagi obligat a anar-nos-en, el compromís d'informar roman”, diu en to de promesa.

Els anys 2022 i 2023 han tancat com els dels atacs més forts contra l'Església catòlica de Nicaragua. Com veu l'actuació dels bisbes en aquest període?

La violència d'Ortega en contra de l'Església catòlica en aquest període ha estat tremendament cruel. Sacerdots i bisbes obligats a fugir i exiliar-se. En aquesta última etapa repressiva, el cas més paradigmàtic del que succeeix a Nicaragua és el cas de monsenyor Rolando Álvarez.

Certament, la por a la repressió ha arraconat a l'Església al silenci, però la gent continua tenint als bisbes i sacerdots de Nicaragua com els seus referents i estan fermes en la seva fe. Cal assenyalar

que des de 2014, l'episcopat va advertir a Daniel Ortega de les conseqüències nefastes que podria portar la falta de llibertat, alguna cosa que es va materialitzar amb les protestes de 2018 i la repressió posterior que ha patit tot el poble de Nicaragua.

Daniel Ortega. | Getty Images

Després de l'últim desterrament d'un grup de sacerdots al Vaticà, entre ells el bisbe Álvarez, tant la Santa Seu com l'Església de Nicaragua no s'han tornat a pronunciar sobre la problemàtica nicaragüenca que aquesta setmana a dalt al seu sisè any consecutiu. A què es deu aquest silenci? És prudència o por?

És una combinació de tots dos factors. El règim d'Ortega té a l'Exèrcit, la Policia, l'aparell judicial. L'Església nicaragüenca està sent colpejada de manera sistemàtica a causa de l'exili de sacerdots, congelament de comptes bancaris, espionatge en parròquies, de manera que aquesta repressió ha empès al silenci i la por.

Ara, Ortega ha usat una estratègia per a atacar i ferir a l'Església, que ha consistit a forçar l'exili de les veus catòliques més valentes i profètiques, com els bisbes Silvio Báez i Rolando Álvarez. D'altra banda, l'arquebisbe de Managua, Leopoldo Brenes, ha optat per romandre en silenci enfront d'aquests atacs per a no exacerbar els ànims del règim. Encara que soc de l'opinió que la prudència hauria de tenir un límit, i més enfront d'un poder que ataca al presbiteri i el ramat encomanat.

L'arquebisbe Brenes ha arribat a dir en homilies que els periodistes independents difonem fake news sobre les agressions al catolicisme produïdes pel règim, encara que les proves de la persecució

religiosa estan a simple vista i avalades fins i tot per organismes catòlics. Aquest tipus de silenci enfront de l'agressió, per molt prudent que sigui, fet i fet pot passar-li factura a la sòlida imatge de credibilitat que actualment posseeix l'Església.

El cardenal Brenes i el bisbe Báez, amb preveres nicaragüencs, en una imatge de 2018. | Foto: Israel González

Com està vivint la població catòlica l'absència de sacerdots i religiosos a causa de l'exili i desterrament imposats pel govern?

Els catòlics a Nicaragua continuen assistint a les parròquies. Això és una cosa increïble. Aquesta és precisament una de les raons per la qual Daniel Ortega ha posat en la diana a l'Església. El cristianisme és una força viva al país que li brinda esperança a la gent. El règim ha intentat dividir, coaccionar, pressionar als bisbes i no han pogut fer que caigués en l'òrbita de les institucions afectes a l'orteguisme.

D'altra banda, les esglésies evangèliques de tall neopentecostal, que havien guanyat adeptes en detriment de l'Església catòlica, van guardar un silenci gairebé generalitzat davant les violacions als drets humans, cosa que els ha fet perdre força i aquesta gent ara ha tornat al catolicisme. De manera que, malgrat la repressió, no han pogut doblegar la fe de la gent, ja que l'Església no sols són les parròquies. És una vivència que els nicaragüencs practiquen diàriament al carrer o a les seves cases.

Diversos grups d'oposició han criticat al papa Francesc pels denominats "silencis prolongats" respecte a la situació de l'Església del país. Considera que ha estat encertada o desencertada aquesta percepció?

Soc dels qui creu que els posicionaments papals es produeixen amb relació a la informació que arriba

als pontífexs per via nunciatura o pels seus cardenals. En el cas de Nicaragua, on el nunci apostòlic va ser expulsat pel règim, el primer informant sobre la situació de l'Església és el cardenal arquebisbe de Managua, Leopoldo Brenes.

L'investida totalitària del règim d'Ortega contra l'Església ha transcendit i ha arribat a nivells mai vistos a Amèrica Llatina. Mentrestant, el Papa guardava silenci i alguns catòlics nicaragüencs fins es van ressentir. I, no obstant això, quan Francesc en una entrevista va parlar de Nicaragua potser que no va estar encertat anomenat "groller" a Ortega. Crec que ell, com a cap d'Estat, degué advocar per la fi de la repressió i que el règim restituís les llibertats democràtiques al poble.

Per a molta gent dins i fora del país, Francesc no ha estat a l'altura en relació amb la problemàtica nicaragüenca. Si el silenci diplomàtic és una resposta del Vaticà davant situacions com aquesta, és respectable, però també és veritat que va haver-hi molts catòlics frustrats per les reaccions públiques tardanes davant la persecució religiosa que viu l'Església a Nicaragua.

Rolando Álvarez, assetjat per la Policia de Nicaragua en la cúria diocesana. | 'Artículo 66'

Hi ha els qui asseguren que darrere de la persecució hi ha la voluntat del règim de signar un concordat amb la Santa Seu per a controlar el nomenament de bisbes com succeeix, per exemple, amb el cas de l'Església a la Xina. Veu això factible?

No crec que sigui una finalitat donar-li vida al concordat de 1862, que, per cert, continua vigent. Amb només el fet de tenir atemorits als sacerdots, no és necessari recuperar aquell acord encara que d'Ortega es pot esperar qualsevol barbaritat, incloent-hi la possibilitat de pressionar a la Santa Seu perquè siguin nomenats bisbes que no siguin crítics amb la seva deriva autoritària.

Encara que amb la persecució religiosa tan feroç que es viu avui a Nicaragua, vostè creu que algun sacerdot o bisbe voldria alçar la veu en públic per a denunciar el que passa? En aquestes condicions, ningú vol exposar-se a la presó, desterrament o mort. L'exemple d'això són els capellans, religiosos i bisbes exiliats, que van estar presos i ara en l'exili per estar del costat del poble.

Malgrat la persecució i una freqüent campanya de difamació difosa pel discurs estatal a Nicaragua, l'Església continua mantenint alts nivells de credibilitat. A què creu que es deu això?

A Ortega i la seva esposa els han fallat tots els càlculs en aquest sentit. L'Església continua sent llum per als nicaragüencs. Pot ser que en aquest moment la seva veu pública s'hagi apagat per por, o perquè l'han amenaçada, però dins del país els catòlics continuen resant pel retorn de les llibertats democràtiques, pel retorn dels exiliats, per justícia per als represaliats per l'Estat i perquè els creients puguin viure la seva fe sense cap mena de coacció o persecució.

Ortega oblida que tots, incloent-hi els dictadors com ell o Franco a Espanya, són transitoris. Això ja també li ho van advertir els bisbes el maig de 2014. En els anys que fa que som un país independent, mai s'havia vist una violació dels drets humans com la que s'ha viscut sota des d'abril de 2018. L'actual mandatari ha superat amb escreix la dictadura de la família Somoza, que va governar quaranta anys a Nicaragua.

Malgrat tot, l'Església continua allí sent pilar fonamental en la defensa de la població nicaragüenca enfront del totalitarisme, i els periodistes independents, que hem estat testimonis de tot això, continuarem explicant-ho. Encara que Ortega ens hagi enviat a l'exili.

Category

1. Església al món

Tags

1. església Nicaragua
2. Llibertat religiosa

Date Created

24 d'abril de 2024

Author

jordi-pacheco